

**Силабус
навчальної дисципліни
«Біхевіористичні фінанси»**

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень вищої освіти

**Освітньо-професійна програма
«Фінансові технології»**

Рік навчання: 1, семестр: 2

Кількість кредитів: 4 (120 год.)

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Викладач курсу	СОКИРКО ОЛЕНА СЕРГІЇВНА, к. е. н., доцент кафедри публічних фінансів
E-mail	osokirko@gmail.com
Електронна версія курсу	http://library.nusta.edu.ua/metod-ma-clos-menu
Консультації	<i>Очні консультації: середа, 11.00-12.00, кафедра публічних фінансів</i> <i>Онлайн - консультації за потребою</i>

1. Коротка анотація курсу. Біхевіористичні фінанси – це новий напрям фінансової науки, основне завдання якого пояснити специфічні особливості прийняття фінансових рішень, на основі поєднання теоретичних основ психології, а також економічної і фінансової теорії. Метою навчальної дисципліни «Біхевіористичні фінанси» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та вмінь щодо прийняття фінансових рішень на макро- та макrorівні з використанням теорій біхевіористичних фінансів.

Головними завданнями навчальної дисципліни є: ознайомити здобувачів вищої освіти з визначенням сутності та змісту теорії біхевіористичних фінансів; сформулювати у здобувачів вищої освіти знання щодо міждисциплінарних методологічних підходів до

розкриття напрямів взаємодії фінансової науки з досягненнями психології, ролі експериментів в розвитку біхевіористичних фінансів; надати майбутнім фахівцям знання щодо оцінки поведінкових ефектів у процесі прийняття фінансових рішень; сформувавши у здобувачів вищої освіти теоретичну і методичну базу, що необхідна для дослідження системних помилок, які виникають в процесі прийняття управлінських фінансових рішень та надання рекомендацій щодо їх уникнення; ознайомити здобувачів вищої освіти із біхевіористичними аспектами економічних тенденцій; виробити у здобувачів вищої освіти вміння працювати та аналізувати показники діяльності інститутів фінансового ринку в контексті теорії біхевіористичних фінансів.

2. Формат курсу – змішаний з елементами дистанційного навчання.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК2. Проводити оцінку публічних фінансів, що відображають діяльність фінансових корпорацій, державних та місцевих органів влади на вітчизняному та міжнародних ринках.

ФК6. Приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів фінансового планування і прогнозування системи державних доходів і видатків, використання яких дозволило б з найменшими витратами часу та інших ресурсів досягнути поставлених цілей.

4. Результати навчання

ПРН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	22
Семінарські заняття	18
Індивідуально-консультативна робота	2
Самостійна робота	78

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

7. Політика курсу – дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в УДФСУ». Політика курсу спрямована на: запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях здобувачів вищої освіти та виконаних завданнях; розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

8. Схема дисципліни

Години, семестр денна/заочна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість Балів)
4	Тема 1. Сутність та особливості розвитку теорії біхевіористичних фінансів План лекційного заняття - Загальні поняття теорії біхевіористичних фінансів. - Етапи розвитку теорії біхевіористичних фінансів. - Особливості I етапу розвитку теорії біхевіористичних фінансів. - Загальна характеристика II етапу розвитку теорії біхевіористичних фінансів. - Особливості III етапу розвитку теорії біхевіористичних фінансів.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: загальні поняття теорії біхевіористичних фінансів; роль біхевіористичних фінансів у сучасному світі; етапи розвитку теорії біхевіористичних фінансів; характерні особливості I етапу розвитку теорії біхевіористичних фінансів; особливості II етапу розвитку теорії біхевіористичних фінансів; особливості III етапу розвитку теорії біхевіористичних фінансів.	3
4	Тема 2. Місце теорії біхевіористичних фінансів у системі економічних відносин План лекційного заняття	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді,</i>	Знати та вміти визначати: сутність стимулів та їхнє значення в забезпеченні економічного розвитку; роль біхевіористичних фінансів у	3

	1. Сутність стимулів та їхнє значення в забезпеченні економічного розвитку. 2. Роль біхевіористичних фінансів у забезпеченні інвестиційних процесів. 3. Поведінкові аспекти управління фінансовими ресурсами корпорацій 4. Поведінкова економічна теорія в поясненні соціально-трудових відносин.	<i>презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	забезпеченні інвестиційних процесів; поведінкові аспекти управління фінансовими ресурсами корпорацій; особливості поведінкової економічної теорії в поясненні соціально-трудових відносин.	
4	Тема 3. Процес прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику План лекційного заняття 1. Процес прийняття рішень у дослідженнях Д. Канемана та А.Тверскі. 2. Особливості та функціональне призначення Системи 1 та Системи 2. 3. Евристичні стратегії прийняття рішень: – евристика доступності; – евристика репрезентативності; – евристика прив'язки та пристосування.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: особливості процесу прийняття рішень у дослідженнях Д. Канемана та А.Тверскі; характерні особливості та функціональне призначення Системи 1 та Системи 2; евристичні стратегії прийняття рішень: евристику доступності, евристику репрезентативності, евристику прив'язки та пристосування .	1,5
4	Тема 4. Поведінкові ефекти індивідуума в економіці План лекційного заняття 1. Ірраціональність у поведінці індивідуума. 2. Суть поведінкових ефектів економічних агентів. 3. Значення та основні риси поведінкових ефектів групи володіння. 4. Особливості прояву поведінкових ефектів групи порівняння. 5. Властивості та дія поведінкових ефектів групи передбачення.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань</i>	Досліджувати та аналізувати: ірраціональність у поведінці індивідуума; поведінкові ефекти економічних агентів; основні риси поведінкових ефектів групи володіння; особливості прояву поведінкових ефектів групи порівняння; властивості та дію поведінкових ефектів групи передбачення.	1,5

4	Тема 5. Біхевіористика у прийнятті рішень: теорія поколінь План лекційного заняття 1. Основоположники теорії покоління та її розвиток. 2. Теоретичні засади теорії поколінь. 3. Порівняння цінностей представників різних поколінь: поведінковий аспект.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: особливості розвитку теорії поколінь, її основоположників; теоретичні засади теорії поколінь; цінності представників різних поколінь у поведінковому аспекті.	10
4	Тема 6. Біхевіористика у поведінці натовпу План лекційного заняття 1. Сутність натовпу та його характерні риси. 2. Особливості формування натовпу. 3. Теорії про натовп. 4. Психологічний портрет натовпу.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати та вміти визначати: сутність натовпу та його характерні риси; особливості формування натовпу; теорії про натовп; психологічний портрет натовпу.	3
4	Тема 7. Біхевіористичні аспекти економічних тенденцій План лекційного заняття 1. Ірраціональний початок або Spiritus Animalis. 2. Довіра як фактор визначення економічних тенденцій. 3. Мультиплікатор довіри. 4. Значимість справедливості для економічного розвитку.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного</i>	Знати та давати оцінку: ірраціональному початку або Spiritus Animalis; довірі як фактору визначення економічних тенденцій; особливостям мультиплікатора довіри; значимості справедливості для економічного розвитку; грошовій ілюзії та зловживанням в економіці.	3

	5. Грошова ілюзія та зловживання в економіці.	<i>апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>		
4	Тема 8. Вплив поведінкової теорії на розвиток фінансових ринків План лекційного заняття 1. Підходи до розуміння сутності ефективного фінансового ринку. 2. Умови ефективності фінансового ринку. 3. Теорія шумової торгівлі Ф. Блека. 4. Обмежений арбітраж та ірраціональність інвесторів в економічних відносинах. 5. Доповнення до шумової теорії торгівлі: – стратегія зупинки втрат; – стратегія страхування портфеля; – теорія оверреакції та андерреакції; – теорія інформаційних каскадів.	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінари: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати основи: підходів до розуміння сутності ефективного фінансового ринку; ефективності фінансового ринку; теорії шумової торгівлі Ф. Блека; обмеженого арбітражу та ірраціональності інвесторів в економічних відносинах; доповнення до шумової теорії торгівлі.	10

9. Система оцінювання

Модулі	Модуль 1 - (19 балів)					Залік – 50 балів	Загальна оцінка = 50 балів + 50 балів = 100 балів
Теми	Т. 1.	Т. 2.	Т. 3.	Т. 4.	Т. 5.		
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3		3		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Контрольна робота	7						
Модулі	Модуль 2 - (31 бал)						
Теми	Т. 6.	Т. 7.	Т. 8.				
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Контрольна робота	7						
Індивідуальна робота	10						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5						

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Екзамен/Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	Відмінно/ Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктив но-варіативний)	Добре/ зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	Задовільно/ зараховано
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно/ Незараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бала). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Наукові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / залік – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Оцінюється робота з тими матеріалами, які не задіяні в виконанні здобувачами домашніх завдань. Оцінка проводиться за складовою системи, в тому числі: коментарів до певних тем з зазначених матеріалів; рефератів, підготовлених здобувачем, обсягом до 10 сторінок формату А4 (обов'язково розробити до реферату презентації – не менше 7 слайдів) за тематикою.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться згідно з розкладом у відповідності з планами семінарських занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички, тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях. При оцінці роботи здобувача на семінарському занятті враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, вивчення літературних джерел, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді диференційованого заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Сумарна кількість балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами диференційованого заліку. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Аріелі Д. Передбачувана ірраціональність / Д. Аріелі; переклад з англ. Дзвінки Завалій. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 296 с.
2. Кузьмук С. Г. Досвід практичного застосування біхевіористичної концепції у фінансах та особливості його використання в Україні. Сучасні тенденції інституціональних трансформацій фінансової системи України: кол. монографія / за заг. ред. П. О. Нікіфорова. Чернівці: Технодрук, 2018. С. 168–179.
3. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
4. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
5. Талер Р. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення; переклад з англ. С. Крикуненко. К. : Наш формат, 2018. 464 с.
6. Shefrin H. Beyond Greed and Fear: Understanding Behavioral Finance and The Psychology of Investing. Oxford University Press. New York, 2016. 478 p.
7. Statman M. Behavioral Finance: The Second Generation : monograph. CFA Institute Research Foundation. 2019. 248 p.

Допоміжна:

1. Буряк А.В., Діденко І.В. Споживачі на ринку фінансових послуг: огляд поведінкових ефектів та світові підходи до їх. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2017. №1. С. 18-26.
2. Грецька-Миргородська В. В. Формування соціально-орієнтованої економіки: поведінкові передумови аналізу. *Ефективна економіка*. 2018. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/80.pdf
3. Гурочкіна В. В. Теорія ігор в поведінковій економіці. *Дослідження підприємництва: ключові механізми організації, основні драйвери та перспективи*: зб. матер. III міжнар. наук.-практ. конф. «Економічні перспективи підприємництва в Україні» (м. Ірпінь, 10–11 жовтня 2019 р). Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. С. 54–56.
4. Жолоб А. О., Нечипоренко А.В. Аналіз розвитку теорії біхевіористичних фінансів. *Економіка, фінанси, облік, менеджмент і право в Україні та світі*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 1 грудня 2018 р.) : у 6 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч. 2. С. 13–14.
5. Ілляшенко П. Поведінкові фінанси: історичний огляд і основні засади. *Вісник Національного банку України*. 2016. № 239. С.30–57.
6. Канеман Д. Мислення швидке й повільне / пер. з англ. М. Яковлев. Київ: Наш формат, 2017. 480 с.
7. Капелюш А. А. Ретроспективний аналіз розвитку теорії біхевіористичних фінансів. *Збірник наукових праць Національного університету ДПС України*. 2016. № 2. С. 120–131.
8. Капелюш А.А. Біхевіористичні аспекти реалізації фінансових відносин на фінансовому ринку // Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних викликів: монографія / за заг.ред. С. В. Онишко. Ірпінь : Вид-во НУДПСУ, 2016. 452 с.
9. Карпінський Б. А. Поведінкові фінанси як ефективний базис відображення раціональності й ірраціональності фінансових рішень у системі державотворчого патріотизму нації. *Бізнес Інформ*. 2020. №6. С. 282–290.
10. Кваша О. В. Основні положення та гіпотези поведінкових фінансів. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 225–231.

11. Кривий В. І. Сутність та основні теоретичні блоки поведінкових фінансів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 23. С.12–16.
12. Кужелев М. А. Теория поведенческих финансов как фактор развития национальной денежной системы. *Innovations in science and education: challenges of our time*. London: IASHE, 2016.Р. 58–60.
13. Кужелев М. О. Біхевіористичні фінанси як чинник розвитку національної грошової системи: глобалізаційний аспект. *Сучасні проблеми глобалізаційних процесів у світовій економіці* : матер. міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 12 листопада 2018 р.). К. : НАУ, 2018. С.109–111.
14. Кужелев М. О., Кваша О.В. Сучасні підходи та гіпотези поведінкових фінансів. *Молодіжний податковий конгрес* : збірник тез (м. Ірпінь, 20 травня 2020 р.). Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. С.562–565.
15. Кужелев М. О., Нечипоренко А.В. Вплив поведінкових факторів на управління фінансовою діяльністю корпорації: теоретичні аспекти. *Збірник наукових праць Університету ДФС України*. 2018. № 2. С. 154–168.
16. Кузьмук С. Г. Дослідження теорій корпоративних фінансів: базові та поведінкові концепції. *Європейська інтеграція: історичний досвід та економічні перспективи*: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 3-4 березня 2017 р.). Одеса: ОНУ ім. І.Мечникова, 2017. С. 190–193.
17. Кузьмук С.Г. Прийняття фінансових рішень в умовах невизначеності: поведінковий аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 26. С. 88–91.
18. Кушнір М. А., Ліпич Л. Г., Сторонянська І. З. Поведінкове ціноутворення на фондовому ринку: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 200 с.
19. Нечипоренко А. В., Миркун Б. А. Поведінкова теорія у структурі сучасного економіко-теоретичного знання. *Економіка, фінанси, облік, менеджмент і право в Україні та світі*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 1 грудня 2018 р.) : у 6 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч. 2. С. 15–16.
20. Повод Т., Адвокатова Н. Поведінкова економіка: сутність та концептуалізація поняття. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. №2. С. 213–221.
21. Тельнов А. С., Решміділова С.Л. Підходи поведінкової економіки для побудови моделей рішень економічними агентами. *Сучасні тренди поведінки споживачів товарів і послуг* : тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 лютого 2020 р.). Рівне, 2020. С. 171–175.
22. Тельнов А. С. Розвиток поведінкової економіки у прийнятті економічних рішень. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2020. Вип. 5. С.160–170.
23. Циганова Н. В. Взаємодія суб'єктів фінансового ринку в умовах поведінкової економіки. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 2. С. 174–184.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
8. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: www.ac-rada.gov.ua

9. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: <http://www.ibser.org.ua/>
10. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

Міжнародні видання:

1. European Scientific Journal. URL: <http://www.eujournal.org/index.php/esj>
2. Journal of Behavioral and Experimental Finance. URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-behavioral-and-experimental-finance>
3. The Advanced Science Journal. URL: <http://www.advancedscience.org>
4. The European Journal of Economics and Management Sciences. URL: <http://ppublishing.org/journals/399/>
5. Kumari J. Investor sentiment and stock market liquidity: Evidence from an emerging economy. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*. 2019. Vol.23. P.166–180.
6. Levy M., Tasoff J. Exponential-growth bias and lifecycle consumption. *Journal of the European Economic Association*. 2016. Vol. 14. № 3. P. 545–583.
7. Mushinada, Venkata Narasimha Chary. Are individual investors irrational or adaptive to market dynamics? *Journal of Behavioral and Experimental Finance*. 2020. Volume 25, URL: <https://doi.org/10.1016/j.jbef.2019.100243>
8. Stango V., Zinman J. Borrowing high versus borrowing higher: price dispersion and shopping behavior in the US credit card market. *Review of Financial Studies*. 2016. Vol. 29. №.4, P. 979-1006.
9. Statman M. Behavioral Finance Lessons for Asset. *The Journal of Portfolio Management Summer*. 2018. № 44 (7). P.135-147
10. Strömbäck C., Lind T., Skagerlund K., Västfjäll D., Tinghög G. Does self-control predict financial behavior and financial well-being? *Journal of Behavioral and Experimental Finance*. 2017. Vol. 14. P. 30–38.